

Införande av resfria möten

Resultat från 20 kommuner, högskolor och sjukhus i Västra Götaland

*En överenskommelse inom Smart Energi 2013-2015
under ledning av*

Ordlista

Resfritt möte	Möte som innebär att man inte behöver delta fysiskt. Kan vara telefonkonferens, videokonferens eller webbmöte. Synonymer är ”distansmöte” och ”virtuellt möte”.
Telefonkonferens	Möte där flera personer ringer in till samma telefonsamtal. Exempel på system är Confy och GlobalMeet.
Konferenstelefon	Telefon med högtalare som möjliggör att flera personer kan delta på samma linje.
Videokonferens	Möte där deltagarna deltar via videolänk. Kräver vanligen specialutrustade rum. Exempel på system är Cisco, LifeSize och Polycom.
Webbmöte	Möte där deltagarna deltar via datorer. Kräver vanligen webbkamera och headset. Exempel på system är Adobe Connect, Google Hangouts, Lync och Skype.
Webbinarium	Seminarium där talare och deltagare sitter vid egna datorer på olika orter.
Webbsänt seminarium	Seminarium där talare och flertalet deltagare närvarar fysiskt, men som även visas på webben.

Innehåll

Överenskommelsen	3
Översikt	4
Vad har vi lärt oss?	5
Vad har vi gjort?	7
Läs mer	10

Denna skrift sammanfattar en överenskommelse om resfria möten, inom Västra Götalandsregionens satsning Smart Energi.
Författare: Jenny Lindqvist, Kungälv kommun, mars 2015.
Kontaktperson: Birgitta Nilsson, Västra Götalandsregionen.

Överenskommelsen

Smart Energi är en politiskt styrd process, som drivs av Västra Götalandsregionen för att förverkliga Västra Götalands klimatstrategi. En del av processen innebär att driva överenskommelser inom olika teman. Flera aktörer går då samman och åtar sig att arbeta för ökad användning av klimatvänlig teknik. Se www.vgregion.se/smartenergi

Överenskommelsen om resfria möten pågick under 2013-2015. Syftet var att minska bilresor och spara pengar inom de deltagande organisationerna genom att implementera metod och system för resfria möten. 20 offentliga organisationer deltog, främst kommuner men även två högskolor och ett sjukhus. Kungälv kommun ledde överenskommelsen.

UTGÅNGSLÄGE

Resfria möten kan även ske via video eller telefon, men överenskommelsen har kommit att fokusera på webbmöten. Vid uppstarten var organisationerna i två skeden. Några saknade mjukvara för webbmöten. Några hade mjukvara men den var okänd och dåligt använd. I flera kommuner hade dock enskilda verksamheter kommit långt, exempelvis var det vanligt med vuxenutbildning och vårdplaneringsmöten via videolänk. Främst en organisation, Högskolan i Borås, hade ett väl inarbetat system för webbmöten.

ARBETSSÄTT

Inom överenskommelsen bildades en arbetsgrupp med en representant per organisation, bland annat miljö/energistrateger och IT-ansvariga. Kontakt har hållits främst via resfria möten för att testa olika tekniker. Arbetsgruppen har varit ett forum för planering och erfarenhetsutbyte. Det konkreta arbetet har skett inom varje organisation.

Arbetsättet som valdes var att utse en provgrupp inom varje organisation. Det kunde vara antingen en befintlig projektgrupp, utvalda chefer och andra nyckelpersoner, eller medarbetare som anmält intresse. Provggruppen testade webbmöten i cirka ett halvår. Därefter fördes deras erfarenheter vidare, som en del av en informationssatsning för att öka kännedomen om möjligheterna. Det har också arrangerats handfasta utbildningar för att öka kunskapen om tekniken.

Arbetet har inte genomförts exakt så här i alla organisationer. Flera kommuner som inledningsvis inte hade egen mjukvara för webbmöten, har istället lagt fokus på att begära webbmöten och webbsändning i olika sammanhang.

Deltagarna har även arbetat gemensamt för att visa en ökad efterfrågan på resfria möten externt. Nationella organisationer som bjudit in till konferenser har tillfrågats om möjligheten till webbsändning. Region, länsstyrelse och kommunalförbund har fått ett brev från kommunchefer och rektorer som uppmanar till resfria nätverksträffar och seminarier.

RESULTAT

Det har varit positiv respons inom de deltagande organisationerna. Under arbetets gång har flera organisationer köpt mjukvara. Många chefer och medarbetare har sett potentialen att spara tid. Utvecklingen har gått åt rätt håll, men ibland något långsamt på grund av beslutsstrukturerna i stora offentliga organisationer.

En viktig slutsats är att ökad användning av ny teknik till stor del handlar om kommunikation och andra mjuka frågor, och behöver anpassas efter varje organisations egna förutsättningar och nyckelpersoner.

Under arbetets gång har:

- Minst 2000 personer nåtts av information om resfria möten, via intranät med mera.
- Cirka 8000 personer i 9 organisationer fått tillgång till mjukvara för webbmöten. (Samtliga kan inte ses som en direkt följd av överenskommelsen.)
- Cirka 300 personer deltagit i utbildningar om mjukvara.

Översikt

Det finns flera tekniker för resfria möten, men överenskommelsen har fokuserat på webbmöten. Tabellen visar den mjukvara som i mars 2015 är installerad hos de deltagande organisationerna. Med ”alla anställda” avses personal med egen dator.

	Mjukvara för webbmöten	Kommentar
Kommuner*		
Ale	Lync	Alla anställda
Borås	Lync	För alla anställda sommaren 2015
Dals-Ed	Adobe, Lync	Delar av personalen
Essunga	Lync	Alla anställda
Färgelanda	Lync	Testas hos IT-avdelningen
Gullspång	Lync	Alla anställda
Härryda	Adobe Connect	Delar av personalen
Kungälv	Lync	Alla anställda
Lilla Edet	Lync	Alla anställda
Lysekil	Lync	Alla anställda (samt elever)
Mariestad	Lync	Alla anställda
Mölndal	Lync	Alla anställda (få licenser flerpartsmöte)
Strömstad	Lync	Alla anställda
Tanum	Lync	För alla anställda under 2015
Vara	Lync	Alla anställda (installeras vid förfrågan)
Åmål	Adobe, Skype	Alla anställda (installeras vid förfrågan)
Öckerö	Lync	Alla anställda (installeras vid förfrågan)
Högskolor		
Högskolan i Borås	Adobe Connect	Alla anställda
Högskolan i Skövde	Adobe Connect	Alla anställda
Sjukhus		
Södra Älvsborgs sjukhus	Lync	Alla anställda

*Ett par av kommunerna har medverkat i arbetet utan att formellt ha skrivit på överenskommelsen.

Vad har vi lärt oss?

Här samlas några av deltagarnas olika erfarenheter och tips.

...om att införa mjukvara

- Samhället förändras och kommuner med flera är på väg mot nya arbetssätt, med digitala dokument och mer distansarbete. Webbmöten kan ses som en del av det.
- En viktig framgångsfaktor är att IT-avdelningen är engagerad.
- Många i överenskommelsen har valt Lync eftersom det är kopplat till Office. Men det finns flera andra lösningar som är minst lika användarvänliga.
- Två olika strategier kan väljs för webbmöten: Mötesrum eller egen dator.

...om att öka användandet

- Att mjukvara är installerad innebär inte att den är känd och använd. Info behövs!
- IT-avdelningarna har den viktiga sakkunskapen, medan miljöstrategen är van vid utåtriktad kommunikation. Det kan bli bra samarbeten för informationsspridning.
- Koppla gärna till andra program som medarbetarna är vana vid. Jämför exempelvis med att träffa barnbarnen på Skype.
- Resfria möten är något nytt och man behöver påminna om möjligheten. Det är bra om det lyfts i resepolitiken.
- Ett bra första steg kan vara att få personalen att anmäla sig till webinarier och andra möten där de deltar mer passivt. Det ger en lägre tröskel.
- Det är alltid några procent av medarbetarna som vill prova nya saker. De är bra att ha med sig i början! De kan sedan hjälpa kollegor på kontoret.
- Börja gärna med att fråga ”På vilka möten måste du vara på plats rent fysiskt?” istället för att fråga om vilka möten som eventuellt kan bytas ut.
- Ta gärna ett uppstartsmöte där ni blandar redan webbmöteskunniga med chefer som har personal som reser mycket. De korsbefruktar varandras idéer!
- Nyttan som får personalen engagerad är möjligheten att spara tid. Ekonomi och miljö är viktigt för arbetsgivaren men behöver inte marknadsföras.
- Marknadsför alla sorters resfria möten: Både att hålla möten via telefon eller webb, och att titta på webbsändningar. Alla sätt behövs för att utvecklingen ska gå i rätt riktning.

...om support

- Det krånglar alltid lite första gången. Det behövs bra stöd till nya användare, helst en supportperson på plats. Berätta i förväg att support kommer att finnas.
- Även guider på intranätet rekommenderas.
- Hjälp deltagare efteråt om de misslyckades med att ansluta.
- Låt folk prova med någon de känner så att första mötet inte blir i skarpt läge.
- Det är viktigt med rätt utrustning, särskilt bra ljud är viktigt för trivselen.
- Informera om alla olika funktioner: Chatt, samtal och bokade flerpartskonferenser.
- Börja med fokus på själva mötet. Att dela dokument är ett senare steg.
- När man kommit igång är det enkelt och effektivt.

...om hinder

- Överskatta inte personalens datorkunskaper.
- Respektera att det finns teknikrädsla. Överbelastad personal orkar inte alltid ta till sig ny teknik.
- Det är svårt för ”föregångarna” att hålla möten om kollegorna inte kan tekniken.
- Olika organisationer har olika system, eller olika versioner av samma system, vilket ibland försvårar externa möten.
- Några tycker att det är genant att använda webbkamera.
- Kontorslandskap kan motverka webbmöten, om inte telefonrummen är anpassade.
- Möjlighet att kalla till flerpartskonferenser kan innebära dyrare licenser.
- Kunskap leder inte automatiskt till ett ändrat beteende. Resor är en vana.
- Vissa upplever att ett resfritt möte ses som en nedprioritering av ämnet.

...om goda argument

- Resfria möten frigör tid i kalendern och minskar stressen. Det kan hjälpa chefer och medarbetare att bli mer effektiva.
- Det ger flexibilitet för personalen. Man kan exempelvis delta en kort stund vid ett möte även om man jobbar hemifrån eller vabbar.
- Man kan vara med på mer, när möten tar två timmar vid datorn istället för en heldag med resa.
- Detta är en rättvisefråga. Alla organisationer ska kunna få del av samma information, även om man sitter långt från Stockholm eller Göteborg.
- Resfria möten ger en stor potential för energieffektivisering och miljönytta.
- Mindre tid i bil och lägre reskostnader (drivmedel, biljetter, lön) ger mer tid och pengar till kärnverksamheten.
- Räkneexempel från en västgötsk kommun: Att varje vecka ersätta sammanlagt tio resor inom tätorten och tre resor till Skövde, skulle på ett år spara 4000 mil i bil, vilket är restid motsvarande minst tre månaders arbetstid.

...om bra mötesforum i kommuner

- I Vara har elevhälsogruppen framgångsrikt provat webbmöten.
- I Lilla Edet har omsorgsverksamheten börjat med webbkontakter för att delvis ersätta resor till barn och klienter som är placerade i andra delar av Sverige.
- Enligt ny lag ska alla nysvenska få 60 timmars samhällsinformation på hemspråk. Bl.a. Essunga kommun planerar att ta in föreläsare på distans för att spara pengar.
- Flera kommuner arbetar med vårdplanering via videokonferens.
- Olika chefsnätverk kan passa särskilt bra för resfria möten, eftersom chefer generellt har mycket uppbokade kalendrar.

...om framgång

- En enhetschef sa: ”Det här passar perfekt, vi hade tänkt rationalisera våra möten.”
- En annan enhetschef sa: ”Fantastiskt, då behöver vi inte åka iväg på möten!”
- Flera i arbetsgruppen har sett att medarbetare har blivit nöjda vid första webbmötet och tipsat andra kollegor.
- Flera i arbetsgruppen upplever att deras ledning har varit mycket positiv.

Vad har vi gjort?

Här sammanfattas exempel på hur några av deltagarna har arbetat.

ALE KOMMUN

Innan överenskommelsen fanns Lync tillgängligt för alla anställda men användes inte. Man införde en provgrupp med frivilliga intresserade och har arbetat med intern information. Nu har kännedomen och kunskapen om Lync ökat, och efterfrågan på utbildningar kommer spontant.

Tips från Ale:

- Det hade varit ännu bättre med en provgrupp som hade möten sinsemellan. Det blev svårt att ha möten med andra kollegor som inte kunde tekniken.
- Resfria möten är inget känt begrepp. Använd exempelvis ”Lync-möte” istället.
- Det fanns gott mandat för arbetet eftersom kommunens energi- och klimatplan lyfte mål för resfria möten. Nu införs det även i den nya mötes- och resepolicyen.

Kontaktperson: Caroline Rundlöf, energi- och klimatrådgivare

BORÅS STAD

Innan överenskommelsen var användningen av webbmöten försumbar. Chattprogrammet Sametime var dock välanvänt och ibland hyrde man videokonferensrum hos ett externt företag. Nu är ett byte av IT-plattform beslutat till sommaren 2015. Då ska all personal få tillgång till Lync.

Tips från Borås:

- Några användare har redan installerat Lync. Men de har haft problem på grund av den gamla IT-miljön eller för att de saknar behörighet. En modern IT-miljö kommer att underlätta införandet.

Kontaktperson: Niclas Björkström, avdelningschef

GULLSPÅNGS KOMMUN

Innan överenskommelsen fanns det inget system för resfria möten i kommunen. Nu finns Lync tillgängligt för alla anställda och användandet har kommit igång. En provgrupp bildades med bland annat kommunchef, socialchef och informationsansvarig. Man har även fokuserat på utbildning, bland annat för chefer inom socialförvaltning och skola.

Tips från Gullspång:

- Fokusera på avdelningar som hör ihop organisatoriskt, men som fysiskt är placerade på olika ställen.
- Visa konkreta exempel på tids- och kostnadsbesparing.
- Lyft fram att genom resfri teknik kan fler personer få möjlighet att delta på konferenser och utbildningar.

Kontaktperson: Tomas Skagenborg, energi- och klimatrådgivare

HÄRRYDA KOMMUN

Innan överenskommelsen fanns inget allmänt system för resfria möten, förutom en äldre videolänk i krisledningscentralen. Några använde Google Hangouts. Nu är operativsystemet utbytt och delar av personalen har fått licenser till Adobe Connect. Höga administrativa chefer har då setts som en viktig målgrupp för att få spridning. Kommunen har satsat på miljöanpassade tjänsteresor genom ny resepolicy och en portal på intranätet.

Tips från Härryda:

- Reseportalen ger en bra påminnelse om att resfria möten ska väljas i första hand.
- Det är lättare att sprida information ifall personalen samtidigt kan testa mjukvaran.

Kontaktperson: Daniel Gustafsson, energi- och klimatrådgivare

KUNGÄLVS KOMMUN

Innan överenskommelsen fanns inget allmänt system för resfria möten i kommunen, förutom en videokonferensutrustning i vuxenutbildningen. Under 2014 genomfördes en stor IT-satsning med nya datorer och byte av plattform. Då fick all personal tillgång till Lync. Informationsspridning om Lync är nu påbörjad, med framtagande av manualer samt demonstrationer för olika arbetsgrupper. Flera mötesrum i det nya Stadshuset utrustas med kameror och mikrofoner.

Tips från Kungälv:

- Enkla demonstrationer på arbetsplatsträffar är ett trevligt sätt att visa utrustningen.
- Börja jobba hos de grupper som signalerar intresse.

Kontaktperson: Karolin Lindh, miljö- och energiplanerare

LILLA EDETS KOMMUN

Tidigare fick personalen av tidsbrist ofta nedprioritera intressanta nationella möten. Inom överenskommelsen började kommunen med att alltid efterfråga webbsändning vid inbjudan till seminarier. Det har gett ett stort mervärde då personalen kan ta del av mer information. Tidigare fanns ingen mjukvara för resfria möten och det gjordes många bilresor till möten i bland annat Trollhättan. Under 2014 installerades Lync hos alla anställda. Genom den nya tekniken har resorna till grannkommuner minskat.

Tips från Lilla Edet:

- Att alltid efterfråga webbsändning gör att fler nyckelpersoner kan få samma information, samtidigt som resorna minskar.
- Individ- och familjeomsorgen har kunnat ersätta några riktigt långväga resor med webbmöten. Det gäller kontakter med personer som är placerade i hela Sverige.
- Några måste finnas som nyckelpersoner inom organisationen för att kunna testa tekniken emot när nya ska in i systemet. Dessa ska vara serviceminded!

Kontaktperson: Helena Grimm, miljöplanerare

MÖLNDALS STAD

Innan överenskommelsen hade personalen tillgång till ett system för webbmöten men det var inte välkänt inom organisationen. Webbmöten lyfts nu fram i kommunens nya riktlinjer för tjänsteresor och i information och guider på intranätet. För att öka användningen valdes chefer ut som en viktig målgrupp. Samtliga 200 chefer har informerats om att Lync finns på datorerna, och bjudits in till webbmöten för demonstration. Responsen var mycket positiv och användandet har börjat öka.

Tips från Mölndal:

- Ett gott argument är att ”Du som är så upptagen och har så ont om tid borde använda webbmöten för att effektivisera din arbetstid”.
- Ett sätt att få fler att använda webbmöten aktivt, kan vara att de börjar med att delta i webbmöten och webinarier i en mer passiv roll.

Kontaktperson: Lisa Järner, miljösamordnare

TANUMS KOMMUN

Innan överenskommelsen hade främst IT-avdelningen tillgång till Lync. Även barn- och utbildningsförvaltningen använde programmet för möten med rektorer. Under 2014 installerades programmet även hos en pilotgrupp med representanter från olika förvaltningar. Deltagarna har bland annat utvärderat olika kameror och headsets. En bredare lansering av Office 2013, inklusive Lync, kommer att ske under 2015. Pilotgruppen ska då utgöra stöd till ovana användare.

Tips från Tanum:

- En tydlig manual på intranätet är viktigt, gärna kombinerat med informationsträff.
- Gemensamma pilotmöten för att testa teknik har varit ett bra upplägg.

Kontaktperson: Ann Fryksenius, energi- och klimatrådgivare

VARA KOMMUN

Innan överenskommelsen användes främst telefonmöten. Nu är Lync installerat hos alla användare och det finns två mötesrum inredda med högtalare och kameror. Som provgrupp valdes elevhälsogruppen (med skolsköterska, rektor och kurator), som upplevde webbmöten som en positiv möjlighet att träffas oftare. På en termin sparade gruppen tillsammans 70 mils bilresa och 20 timmars restid. Kommunen ska fortsätta att identifiera bra tillfällen för resfria möten, och utbildning för alla intresserade planeras.

Tips från Vara:

- Föreslå själv resfria möten i de egna sammanhangen.
- Ha support nära till hand i början.
- Lyft möjligheten att delta i möten trots att man är bortrest, lite sjuk eller vabbar. Och visa framför allt tidsbesparingen!

Kontaktperson: Maria Aronsson, miljöstrateg

ÖCKERÖ KOMMUN

Tidigare överenskommelsen hade ett fåtal i personalen vana vid att delta i webinarier. Under tiden för överenskommelsen har deltagandet i webinarier och externt arrangerade webbmöten ökat något. I december 2014 installerades en ny IT-plattform, där Lync ingår. Under våren 2015 kommer man att annonsera efter ”superanvändare” som kan testa den nya IT-miljön innan en bredare lansering.

Tips från Öckerö:

- Lyft resfria möten i viktiga styrdokument, exempelvis resepolicy och energistrategi.

Kontaktperson: Petter Bergman, energi- och klimatrådgivare

HÖGSKOLAN I BORÅS

Högskolan i Borås var den organisation som kommit längst innan överenskommelsen. Alla svenska högskolor har möjlighet att använda Adobe Connect, via ett avtal med det svenska universitetsnätverket SUNET. Adobe Connect används för webbmöten, undervisning på distans, inspelningar, studievägledning med mera. Programmet kan användas i personalens egna datorer eller i rum med särskild mötesutrustning. Därtill streamas vissa föreläsningar. Personalen utbildas i Adobe Connect genom workshops för 1-3 personer. Det ges även tydlig information på webben och varje akademi har kontaktpersoner för support. Resfria möten är väl implementerat.

Tips från Högskolan i Borås:

- Ställ krav på att alla tjänsteresor ska beställas genom resebyrå. Det underlättar uppföljningen av tjänsteresor och resfria möten.
- Visa en sammanställning av tjänsteresorna i årsredovisningen.

Kontaktperson: Peter Sigren, universitetsadjunkt/IKT-pedagog

Läs mer

Smart Energi, www.vgregion.se/smartenergi

Resfria möten – en handledning, Trafikverket 2010, www.trafikverket.se

REMM (Resfria möten i myndigheter), www.remm.se

Exempel på intern information hos Högskolan i Borås: [Tjänsteresor](#) och [Adobe Connect](#)